

חולין קה-א

עניין: חמרא בר חלא, סייר נכסיה

מהר"ל ח"א

מאן דסייר וכו'. מפני (ק"ה ע"א). דאמר שמואל שאם אין דרך ארץ אין תורה, ולפיכך ראוי לכתוב הך מלתא בתלמוד. ועוד נראה כי דבר זה ענין חכמה, לומר כי כאשר יש לאדם השגחה ושמירה על שלו, גם

הש"י שומר את ממונו מלמעלה, והוא סבה לשמירת ממונו שלו. ולא בא לומר, כי מאן דסייר נכסיה הוא עצמו משגיח על שלו, רק משגיחין על שלו מלמעלה. ואם לא היה זה שהיה סייר כל יום נכסיה, אפילו אם בא לשם אותו יום, לא אירע זה שהיה רואה צנורא ובדקי דמיא, רק בשביל שהיה משגיח על שלו הגיע לו מלמעלה דחזא בדקא דמיא, וכך אמרינן לקמן (ע"ב) גבי שידא דכל מילי דצייר וחתים לית להו רשותא עלויה, והיינו טעמא משום דכיון שהוא שומר את שלו דצייר וחתים, גם הש"י אין נותן רשות לשלוט עליו*).

בן יהוידע

דף ק"ה. אנא להאי מלתא חלא בר חמרא. חע"ג דלשון זה לא נקט' ליה חלא על ענייני שמים ואזכרות השמיים לדברי תורה ומצוות, נראה דגם זה חשיב בכלל עבודת שמים כי מי שהוא חס על ממונו לשמרו שלא יתאבד ה"ז מכבד את הש"ת שנתן לו שפע ז', וגמ"ש לעיל בשם רבינו האר"י ז"ל הטעם שסיכין יעקב אש"ה עלמו לחזור על פנים קטנים, והטעם שהדריקס חביב עליהם ממונם. ועוד נראה דסייר נכס' בכל יומא מסיר ממשלו מן פועליו וארסיו שלא יגנבו ממנו, כיון דרואים איתו משגיח ומפקח על ממונו הם יראים לגזול ולגנוב פן ירגיש בהם:

שם. מאן דסייר נכסיה בכל יומא משכח איסתרא. נ"ל בש"ד ר"ל רומזים לפי דרכם על עניינים הנפשיים ועל נכסים הנפשיים שהם תורה ומצוות, וידוע מ"ש הרב נחלת בנימין מזה קכ"ז דשיעור משקל דם הנפש הוא תל"ב אסרין כמנין תבל, ונחשבים מתמעט בכל יום התענית איסר אחד מתל"ב איסרי דם הנפש ע"ש, ולז"ל מאן דסייר נכס' בכל יומא רמז בזה על נכסים הנפשיים לפקח עליהם, ולידע מה חסרון נמצא בהם כדי להשלים החסרון ולתקן המעוות, משכח איסתרא, דע"כ אינו לריך להתענות כדי שיתמעט מדם הנפש שיעור איסר, חלא ימלא זה השיעור אללו:

דברי אמת לחוזה מלובלין פרשת ויצא

חסא חפ"י. ע"כ נתייראו כס. וזו מובן שאמר שמואל בזה מלתא אנא חלא בר חמרא לגבי חלא שסוף הים כייר נכסיו תרי זמנא ביומא ואנא חר זימנא. וסוף חמור בשביל ענין טו"ז שלא צטל מחורחו ע"ז נקרא חלא חלא ספירות לפשט צמטטיו. וכן כל הענין. ומפני שאפשר כחצתי מזה ע"כ קלרתי בזה. והנה יעקב אבינו

ערבי נחל פרשת עקב

הטובה ההיא שישראל עושים להש"י. ואומר אני על פי ההוא דפרק כל הבשר [חולין ק"ה]. דאמר אנא להא מלתא חלא בר חמרא לגבי אבא דאילו אבא כי הוה אכיל כשרא האידנא כו' ואלו אנא בהא סעודתא כו', וקשה בשלמא אדם אחר שאינו נוהג בהנהגה זו יש לומר שאינו יודע זאת כי לא שמע עדיין שראוי לנהוג כך, משא"כ הוא שכבר ראה או שמע מאביו שנהג כך, והיה לו געגועין על אותה הנהגה עד שקרא לעצמו חלא, אם כן מדוע לא נהג כך.

אך הענין, עבודת ה' צריך להיות בהדרגה ולא כל הרוצה ליטול כו', ויש מדות חסידות דאסור להתנהג בהם רק מי שמוחק כבר בחסידות, וזהו מרומז ג"כ בפסוק ואורח צדיקים כאור נוגה, שפירשתי תחלה כפשוטו על הטובה שעושה הש"י עם הצדיקים שנותן הטובה בהדרגה כדי שלא תשלוט עין הרע, אך מרומז בו ג"כ על מעשי הצדיקים שמוכרח להיות בהדרגה, ולא שמי שמתחיל לעבוד ה' יעשה תיכף כל מיני החסידות, ולכן מאחר שישראל מדקדקים בזה להיות עבודתן במתון, לכן במדה זו עצמה יתנהג הש"י, ויתן הטובה במתון ובהדרגה מעט מעט, עד נכון היום שיהיה האור מתוק ורב וכאמור.

ביאור הגר"א משלי יט, ב

יודע השורש ועושה בלא חשק*. ואין ברגלים חוטא. "רגלים" הם המידות*, שכשירגיל האדם במידותיו הטובות, נעשו לו כטבע, אך שצריך לילך במידות מדרגה לדרגה כמו הולך בסולם, ולא יקפוץ למדרגה שאינו ראוי לה*. וזהו: אין ברגלים שקופץ למידה גבוהה אשר לא לו, הוא חוטא וחסר מכל, כי יפול ממנה. ועוד: גם

WHATSAPP

EMAIL